

HESKÎF DÎWAN E
(HELBEST)

Cîhan Roj

Çapa dijîtal

Sîrwan Hecî Berko
Malpera Amûdê
04/2002

www.amude.de
info@amude.de

Çapkirina vê pirtûkê bêyî destûra
Cihan Roj û malpera Amûdê qedexe ye

HESKÎF

Dar bi xwe dihesiyan
Dîcle ji destê bûkê de diherikî
Kevir, dîroka li xwe ,weke dergûşek yekroyî diparast
Baran ji bin axê de mayîndeyan dida roja serî li riya ava
Heskîf dîwan e li ser sînga şaristaniyê

YASNA

*(Gotin, ji dev, weke goga berfê ku li ser sînga dayikekê gilêr bibe
carna dibû bêrvanek, dev li hurmiyên çolan dişidand mad lê tirş
dibû; û dîsa ,wek zarokeke Serhedî, dest li ser agirê ji darê mazi
digerand)*

"Di destan de lepikên ji tiftik ,
egal bi rêşî,
goreyên qerqaş
lingên piçûk ji berfê diparast."
du çav hebûn li serî...!
rû girover
lêv ji pelan ziravtir
mircanên ji hestiyê yezdanan di dev de
hemî li ser tayek zirav bicih bûbûn
gotin bibêjî ji Mûrad kerrtir diherikî
reng ma;
ew jî li tariyê dibişkivî
bê kila ji kakilên gwîzên Dêrsim
herdu li çîrokên şoreşê germ dibûn
den da demê
hinarikên li rû du sêv ji dara Xelatê
evînê li "yasna " pel vedaye

ez bûm çivîkek li zinarên asê bê deng mam
li te lêv
keviyên belekiyên havînan kevn dîkin

KARAZ

Peyv di karaz î şikestî de weke axa zêrîn
Hevok li ser sifreya deqên azev bêhn li ciwanan xweş dike

MÊRDÎN

Riya hevrêşîmî te dinase ji dema genim yezdan bû
pelek li bistiyekê asê mabû
bêhna rezên Awîna
bê li hêsiran kir benek
min xaleke şil li hevokan bar kir:
rojekê dê dest li te bibe marekî almastî
tilî li min bibe bêreke sifir

Tu bûyî êşek bi canê yezdanên hov ketiyî
Tu bûyî kaniyek di bahra Gilgamêş de derbûyî

(derî li "yasna"ya dawî vekirî hiştiye Zerdeştê Kal)

"GÎTA"

reng hatin şuştin

"yasna "

ey tîna rastiya xav,
va dil li me seridî
rist nîr in li ser herdu çavan

sal ew sal bû
agir jîn dişuşt
tu xasa
li ber paceyê
dilopên şîrê payîzê
ji deşta lêvên te de tîr diherikîn
nav bazara rist û hevokan de
gîta heval gîta!
û
dibêjin dîwar li te xumama cixarê ye
jiyan ba ye lê dizîvir e...

ZAR

Çem lê newayek serberedayî
Zarxweş, hewran li xwe rapêçaye dengê ji tîlên evînê de serî
da rê

AŞTÎ DI BÊHNA AXÊ DE

(1)

Şorav e li birînê ayetên fedîkar
Sikak li şênê bûye gorên sitranan.
Dergûş çavan li sipî vedike.

(2)

Destê Kawîs
bêhna verişiyên
çiyayê vemirî de

(3)

Bezên ristan li me sar û germ tê
rû li ser kevzeyê; GERM
dest di gencîneya masiyan de ;TOR
zarok bi rûyên kal, refên keştiya şer in
li bajarên aştîyê asê mane.

(4)

Siya ewrên revok li pozên sorîn sar tê
dîsa gotinên tîr li birînê kewn digire
ax li tov bûye zinar

(5)

Aştîyeke sitrana şevê
xêliyên spî şûr e
li ser rîşên reşeşîn

(6)

Ji vir salek beriya niha
reşêkan di çavên ziwa de
rê dida xwe
seyên kurmî bê sî,
gur xwe li rêça rûvî,
ax di bin berfê de dikelî

(7)

Di xwînê de deng hate çandin
Bi bûkanî, azev diman, berî niha
Qasî ku xeyal li stûyê te sist bû

(8)

av ji axê direve

(9)

xewn dareke hişkereş

(10)

Xewnên şewitî
balîf li kê kiriye av...

(11)

Biskên badayî bi dilopan ,
nebe kendîrê kenê
ev beroş bê av,wiha,dê çawa,
agir li xwe sar bike...
li ser nêrînên xama
ristên azev şîn tê

(12)

AŞTÎ TÊJIKÂ TEYRÊ BAZ E
DÎ BÎN SÎYA BÎN PÊSÎRAN DE
NUKUL TER,BASK NÛ LÊ DÎBÎŞKÎVE...

TIŞTÊN KELÎ

Zarokek di destan de parçeyek nan
Çav li eylo
Nan di destê wî de
Gotin di devê min de bû hevîr

Ewran siya eylo,
Xeyalan zarok ji min veşart
Ta zarok bû dilop li ser dilê min keliya....

PARZÛN

Çîrokek li gerdana pelên dil lêke
bi dengê tirîfroşê li Babisor
têde jana têtên kişiyayî.
gotinên kal û germ.

BAYÊ BAŞÛR

Dîsa dengên sar bi ser me de têtên
min deng li xemên kal pişkivand..

HELBESTÊN RÛÇIKÎ

(1)

Riya hevrêşimî
wek gula li ser gora Xecê bişkivî
refên tîrêjan
xemên kal venaşêrin

(2)

Berî stewr e îsal
parçeyên ewran weke Beko
nêzî koyan dibin
kofiyên di rengê aştîyê de
sêvên li ser sifreya di şevdêriyan de ye
her rêşiyên li eniyên gewer
di kûrahiya hêkên Mîrê Hêkan de bê têt

(3)

Gotin li stûyê min dibin çirayên pêketî
peyv di çaroxên çîrokan de dibin xwêdan
dev bê kef
lêv sorespî

ŞIVEHELBEST

(1)

min di bêrîka xwe de dem parast

(2)

Di peyvên bê pizdan de
silavên me hen in

(3)

Ev rêwîtiyên bê pêsîr in
ev çûyîn
bi dagerîneke bi pêsîr re tirş dibe

(4)

Bi çend peyvan
agir bi evînê dikeve

tu ranehêjî satila
bê av,
dê bi hatina te bitemire

(5)

Aştî ceng e
çekan dirizîne

(6)

Hewa di destê min de benek e
dikişînim
naşibe zincîrê
ne jî dişibe hevrêşim
hew rengê wê
ji rengê berfînên virnî spîtir e

DANÊN HELBESTÊ

Roj li seranserê hestan germ bû
hemî peyv bê hevalkiras in
li alî malê
hinan jê avzelalî dikim
nalîna hevokên teşenekî
ji pirtûkên tazî tê
ben li stûyê ga sist dikim
ev topçîn jî dimîne erda xalî
ezê kafesokan
bi bêhnên cixarê livbaziyan
lidardixim.

TAYÊN NERÊSAYÎ

Prîska tenik bi tariya ji xaniyên sotî
li lingên çivîkekê pênûseke
xêzên soreşil li asîman vedireşîne
asîman cotgûliyên keçikekê
rû li kevirên girnîş germkirî
xwêdan di lêvan de rê dide xwe
dest li darhêşînokê rapêçayî
baskên çavan konê jînê
bê stûn vegirt

PEYA

Peyayek ji çiya de xweş dihat bi dil û can
zinar lê wek kolanan
lem dabû gul sosinan

sala par bûbû heval
pişt daye deşt û çiyân
bûkeke li gelî û zozan
ku de diçî tu ey hozan

berfa sipî reng da rû
bêdeng man darên berû
birîn li berxê min sar bû
wayî bira hoyî bira can bira can

Serhed çima ro li te nayê
xort veşartin ba û berfê

desmala sore gewez
qertel hilgirt bi bayê bezê

dayê xort li Serhed bû
çemê xewnên şevan bû
tê de govenda zeriyan
ne bihar ne havîn bû

wayî bira hoyî bira can bira can

kî gul çandin kê anî
hilbû agir li banî
rê ev rê gel serî lê danî
dil bûne çem û kanî

wayî bira hoyî bira can bira can

XEW Û XEWN

Dest li rû kir stûn:
"Li ser heft çiyayan ,li paş heft deriyên hesin
moriya xewê di guh de razayî bû
pişîna dêwê heftserî hay ji bayê felekê nîn bû
Sal çûn, meh çûn, roj çûn"

BÎHAR

Pêşî hewrên reş û giran asîman vedigirtin

dengê baranê diherikî cohoyên stranan
av radibû,li pêşên çeman pîvokan reng dida
quling û reşêlekan bang didan:
"Bihar hat, bihar hat..."